

Forfatter: Hauch, Carsten

Titel: Udrag fra Robert Fulton

Citation: Hauch, Carsten: "Robert Fulton: 1-2. - 1928", i Hauch, Carsten: *Robert Fulton: 1-2. - 1928*, udg. af Niels Birger Wamberg , 1926-29, s. 24. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hauch02val-shoot-idm140500968498208/facsimile.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Robert Fulton: 1-2. - 1928

»Ja, en Vildkat er han, deri har De forsaavidt Ret,« svarede van Gehlmuyden, »men jeg tænker nok, jeg skal gjøre ham tam, saa han med Tiden skal takke mig derfor.«

Kort efter begyndte man at tale om Vigtigheden af de Undersøgelser, Franklin nu var ifærd med at anstille, og om den Indflydelse, det vilde have paa Byen Readings Velstand og Opkomst, hvis Shuykillfloden kunde blive seilbar for store Skibe.

»Ikke blot for denne By er det vigtigt, men ogsaa for Omegnen, ja for kommende Slægters aandelige Udvikling og Forædling,« sagde Franklin.

Da hans Tilhørere ikke ret syntes at begribe denne sidste Paastand, søgte Franklin at udvikle sine Tanker næiere. »Jeg har paa mine Reiser i den gamle Verden,« sagde han, »ofte havt Lejlighed til at bemærke, hvorledes Provindser og Egne, der fra gammel Tid levede afsondrede, ja undertiden i et Slags Fjendskab indbyrdes, kom hverandre nærmere derved, at der blev anlagt Landeveie eller Canaler imellem dem. Den lettere Afsætning opmaanedte til fordoblet Flid, og inden en Menneskealder var forsvunden, fandt ikke blot Velstand, men ogsaa mildere Sæder, Vei til de skjulteste Afkroge; det gamle Had og de gamle Fordomme forsvandt, og de høieste Opfindelser, hvortil den menneskelige Aand har opsvunget sig, udbrodte nu deres Lys over Egne, hvor Vankundighed og Mørke forhen herskede. Derfor siger jeg bestandig: Sorg først for gode Veie og for en lettere og hurtigere Skibsfart, saa har Du ikke blot ophjulpet Stædernes Mellemandel og befordret Varenes Omsætning, men Du har desuden virket mere for den aandelige

Opdragelse, end om Du havde oprettet et Universitet, hvorved der var ansat halvtredsindstyve Professorer.«

»Ja, det er godt nok,« svarede van Gehlmuyden, »men hvor skal vi tage Penge fra til slige kostbare Anlæg, især nu, da vi ogsaa skal udrede Penge til Krigen?«

»Det kan dog skee, Hr. van Gehlmuyden, og det, uden at vi skulle have stort flere Udgifter end før.«

»Hvorledes skulde da det gaae til?« spurgte van Gehlmuyden.

»Der er ingen Skat eller Afgift, hvormed Staten betynger os,« svarede Franklin, »der kan sammenlignes med dem, som vi selv paalægge os ved vor egen Forfængelighed og Daarskab. Lad os blot indskrænke de Udgifter og Tab, som disse daglig give Anledning til, da vil det ikke blive saa vanskeligt at udrede de Paalæg, som Krigen medfører, eller som nyttige Indretninger udfordre.«

Selskabet havde endnu ikke siddet ret længe til Bords, da der traadte en Opvarter ind, der hviskede et Par Ord i John Bridles Øre, hvilke syntes at gjøre et stærkt Indtryk paa ham. Imidlertid sagde han dog Intet, men stod strax op og ilede, fulgt af Opvarteren, ud af Døren.

Ved Bridles Bortgang blev Døren til Forstuen staaende halv aaben, og man hørte da flere Stemmer, der talte imellem hverandre. Kort efter blev det igjen stille, men pludselig hørtes der en kvindegelig Røst alene. »Det var den deiligste Dreng, der nogensinde har seilet paa Shuykills Vande,« sagde denne Røst, »det var Skade, at det skulde tage en